Plats och tid	Herrljunga kommun, kommunhuset, Sämsjön kl. 08.30-11.40 Ajournering kl. 09.50-10.15, 11.15-11.20

Beslutande

Gunnar Andersson (M), ordförande
Jessica Pehrson (C), 1:e vice ordförande
Mats Palm (S), 2:e vice ordförande
Simon Fredriksson (C) tjg. ers. för Andreas Molin (C)
Christina Abrahamsson (M) tjg. ers. för Fredrik Svensson (KD)
Ronnie Rexwall (KV)
Lennart Ottosson (KV)
Håkan Körberg (L) tjg. ers. för Elin Alavik (L)
Kari Hellstadius (S)
Kerstin Johansson (S)
Jimmie Stranne (SD)

Övriga deltagare

Personal
Ior Berglund, kommundirektör
Emelie Cergic-Boberg, kanslichef
Carolina Forsberg, HR-specialist, § 1
Anders Svensson, säkerhetssamordnare, § 3
Anders Simonsson, upphandlingsansvarig, § 7
Linda Rudenwall, ekonomichef, §§ 7-9
Johanna Larsson, tf. enhetschef, § 10
Linnea Holm, stabschef, § 10
Mattias Strandberg, nämndsamordnare

Ej tjänstgörande ersättare
Lise-Lotte Hellstadius (S)
Jacob Brendelius (SD)

Utses att justera	Mats Palm (S)
Justeringens plats och tid	Kommunhuset, Herrljunga, 2020-01-27 kl. 13.15
Underskrifter	Paragrafer 1-13

Sekreterare
Mattias Strandberg

Ordförande
Gunnar Andersson (M)

Justerande
Mats Palm (S)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag

Organ	Kommunstyrelsen		
Sammanträdesdatum	2020-01-20		
Datum för anslags uppsättande	2020-01-27	Datum för anslags nedtagande	2020-02-18
Förvaringsplats för protokoll	Kommunkontoret, Herrljunga kommun		

Underskrift

Innehållsförteckning

§ 1 Information om Projekt sänkt sjukfrånvaro 3
§ 2 Information om Åtgärdsvalsstudie (ÅVS) väg 181 4
§ 3 Riktlinje för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser i Herrljunga kommun 5
§ 4 Testamenterad kvarlåtenskap till förmån för Orraholmen 6
§ 5 Fråga till teknisk chef angående uppdrag att öka beläggningsgraden i kommunens sporthallar 8
§ 6 Godkännande av socialnämndens åtgärdsplan för att få budget 2019 i balans 9
§ 7 Yttrande över Konkurrensverkets promemoria med förslag till utvecklad reglering av upphandlingstillsynen 10
§ 8 Svar på granskning av Herrljunga kommuns investeringsprocess 11
§ 9 Budget och verksamhetsplan 2020 för Boråsregionen - Sjuhärads kommunalförbund 13
§ 10 Svar på motion om identifierade behov av nyrekrytering 14
§ 11 Filmning och direktsändning av kommunfullmäktiges sammanträden 2020 15
§ 12 Svar på medborgarförslag om att lyfta ut Orraholmens område ur kommunens skogsbruksplaner 16
§ 13 Meddelanden 18

KS § 1 DNR KS 46/2018 102

Information om Projekt sänkt sjukfrånvaro

Sammanfattning

Carolina Forsberg, HR-specialist, informerar kommunstyrelsen om Projekt sänkt sjukfrånvaro.

Herrljunga kommun har tillsammans med Vårgårda kommun under åren 2017-2019 bedrivit ett projekt för att sänka sjukfrånvaron för anställda. För att nå målet om sänkt sjukfrånvaro har projektet arbetat med fyra delmål: att öka chefers kunskap i tidig rehab, att tydliggöra rehabiliteringsprocessen utifrån perspektiven tidiga insatser och tidig rehab, att öka förståelsen för sjukfrånvarokostnader samt att förbättra och utveckla samarbetet med de externa parterna Närhälsan, Försäkringskassan och företagshälsovård.

För att nå delmålen har projektet bland annat utformat en ny rehabiliteringsprocess, arbetsmiljöstruktur, sjukanmälningsrutin och en ny metod för personalekonomisk uppföljning. Vidare har det i projektet erbjudits föreläsningar i tidig rehab, handledning för chefer och flera olika tidiga insatser vid psykisk ohälsa för medarbetare.

Projektet är nu avslutat och en utvärdering av projektet har genomförts under hösten 2019 i form av en enkät som skickats till alla chefer i båda kommunerna. Utöver det har intervjuer av chefer genomförts för att säkerställa analys av enkäten. Resultatet av utvärderingen visar bland annat att chefer idag arbetar mer med tidiga insatser än för tre år sedan.

Sjukfrånvaron har under projektets gång gått upp och ned. Inför starten 2016 låg sjukfrånvaron på 6,5 procent. Därefter har sjukfrånvaron utvecklats enligt följande: 6,1 procent under 2017, 5,8 procent under 2018 och 5,8 procent under 2019. Projektets huvudmål att sänka sjukfrånvaron har därmed uppfyllts med 0,7 procentenheter. Det går även att konstatera att delmålen är uppnådda - att öka chefers kunskap i tidig rehab, att tydliggöra rehabiliteringsprocessen utifrån perspektiven tidiga insatser och tidig rehab, att öka förståelsen för sjukfrånvarokostnader samt att förbättra och utveckla samarbetet med de externa parterna.

Informationen läggs till handlingarna.

KS § 2 DNR KS 100/2017 351

Information om Åtgärdsvalsstudie (ÅVS) väg 181

Sammanfattning

Ior Berglund, kommundirektör, ger kommunstyrelsen en lägesuppdatering om Åtgärdsvalsstudie (ÅVS) väg 181. Åtgärdsvalsstudier är en metod som tagits fram av Trafikverket och är ett sätt att i ett tidigt skede i planeringen av infrastrukturprojekt bilda sig en tydlig bild av vilka förutsättningar som råder, vilken problembild, vilka behov och vilka möjliga lösningar som finns (exempelvis minskad hastighet eller byggnation av ny väg) samt vilken effekt olika lösningar skulle ha. Syftet med Åtgärdsvalsstudie (ÅVS) väg 181 är att konkretisera problembilden samt använda resultatet av studien som argument i den regionala prioritetsprocessen.

Trafikverket är väghållare för väg 181. Den statliga myndigheten har ansvar för skötsel av statens vägar och järnvägar, men prioriterar inte själv mellan olika (mer omfattande) åtgärdsbehov. De beslutas i regionala och nationella transportinfrastrukturplaner som revideras vart fjärde år. Väg 181 hanteras i regional plan eftersom det är en regional väg. Revideringen görs genom en politisk process, Västra Götalandsregionen beslutar om regional plan, regeringen om nationell plan. Kommunerna gör inspel till kommunalförbunden, som vidarebefordrar behoven till Västra Götalandsregionen. Olika behov i länet prioriteras gentemot varandra och endast ett begränsat antal projekt kan genomföras.

Inför förra revideringsomgången drev Herrljunga kommun på för att få del av en större åtgärd, och fick också visst gehör för detta, men nådde inte ända fram. Anledningen var att det inte fanns någon ÅVS och att behoven och förutsättningarna inte var tillräckligt tydligt formulerade varpå åtgärder som låg närmare i tid prioriterades högre. För att inte riskera att hamna i samma läge även i nästa prioriteringsomgång valde kommunen att ta fram en egen ÅVS.

Vid kommunstyrelsens sammanträde den 18 februari 2020 presenterar Maja Sallander, samhällsutvecklare, och Sheraz Iqbal, konsult, ett förslag till rapport med två olika förslag till åtgärdspaket, ett med åtgärder för vägen i befintligt läge och ett med ny vägsträckning.

Informationen läggs till handlingarna.

———

KS § 3 DNR KS 217/2019 162

Riktlinje för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Enligt en överenskommelse mellan Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) regleras uppgifter och därtill kopplat stöd för kommunernas arbete med krisberedskap under perioden 2019-2022. En plan för hantering av en extraordinär händelse ska finnas i varje kommun. Om den föreslagna riktlinjen antas skickas den till länsstyrelsen, som är tillsyningsmyndighet för krisberedskapsarbetet.

Förslag till Herrljunga kommuns riktlinje för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser beskriver kommunens organisation för ledning, stabsarbete och kommunikation vid samhällsstörningar och extraordinära händelser i enlighet med lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2006:544).

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-01-08
Riktlinje för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser i Herrljunga kommun

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Riktlinje för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser i Herrljunga kommun antas.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Riktlinje för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser i Herrljunga kommun antas (bilaga 1, KS § 3/2020-01-20).

KS § 4 DNR KS 4/2020 109

Testamenterad kvarlåtenskap till förmån för Orraholmen

Sammanfattning

Genom testamentet har Herrljunga kommun år 2015 mottagit 560 tkr. Pengarna ska användas *"till stöd/utveckling/utbyggnad av det gula huset med omgivning på Orraholmen, som gagnar de föreningar som använder fastigheten i sin verksamhet"*. Fastigheten på Orraholmen finns inte längre kvar men Orraholmens fritidsområde samt de föreningar som verkar där förvaltas inom tekniska nämndens ansvarsområde, varför kommunstyrelsen 2015-11-16 (KS § 222) beslutade att:

"Ärendet avseende kvarlåtenskap får utveckling av Orraholmen överlämnas till tekniska nämnden får fortsatt beredning och verkställighet"

Kommunen, markägare och föreningar har ännu inte kommit överens om hur pengarna ska användas för att utveckla området Orraholmen. Ett möte mellan kommunens representanter, testamentsexekutor och representanter för föreningen Korpen, vilka verkade i Gula huset innan det brann ned, ägde rum 2019-11-28. Innan ny dialog hålls mellan berörda parter bör framtida förhandlingsmandat klargöras.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-01-10
Kommunstyrelsen § 211/2019-12-16
Tekniska nämnden § 51/2016-05-04
Kommunstyrelsen § 222/2015-11-16

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsens ordförande Gunnar Andersson och kommundirektör Ior Berglund får i uppdrag att förhandla och teckna överenskommelse/avtal med berörda parter rörande testamenterad kvarlåtenskap.

Mats Palm (S) föreslår att Gunnar Andersson och Ior Berglund ges i uppdrag att förhandla med utgångspunkt i alternativet att den ena hälften av arvet ska gå till Korpen och den andra hälften till övriga föreningar som är verksamma på Orraholmen.

Håkan Körberg (L) yrkar bifall till Mats Palms (S) förslag med tillägget att pengarna ska användas för insatser i Orraholmsområdet.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Fortsättning KS § 4

Ordföranden frågar om Mats Palms (S) förslag till beslut antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar om Håkan Körbergs (L) förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsens ordförande Gunnar Andersson och kommundirektör Ior Berglund får i uppdrag att förhandla och teckna överenskommelse/avtal med berörda parter rörande testamenterad kvarlåtenskap.
2. Gunnar Andersson och Ior Berglund ges i uppdrag att förhandla med utgångspunkt i alternativet att den ena hälften av arvet ska gå till Korpen och den andra hälften till övriga föreningar som är verksamma på Orraholmen.
3. Pengarna ska användas för insatser i Orraholmsområdet.

För kännedom till: Tekniska nämnden

KS § 5 DNR KS 230/2018 824

Fråga till teknisk chef angående uppdrag att öka beläggningsgraden i kommunens sporthallar

Sammanfattning

Kommunstyrelsen fattade 2019-08-26 (§ 132) beslut att uppdra åt tekniska nämnden att arbeta för att öka beläggningsgraden i kommunens sporthallar då antalet timmar minskat kraftigt (35 procent). Kommunstyrelsen har full förståelse för att uppdraget kan ha missuppfattats. Kommunstyrelsen har tidigare godkänt utredningen om hur ny prissättning påverkar uthyrningen av kommunens fritidsanläggningar. Uthyrda (bokade tider) har ändrats i redovisningen och sker nu på ett mer korrekt sätt (nu per timme inte som tidigare per säsong). Kommunstyrelsen ser dock inget hinder i att arbetet fortgår att möjliggöra en ännu större beläggning av kommunens fritidsanläggningar.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2020-01-08
Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-11-11
Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-05-08
Kommunstyrelsen § 132/2019-08-26
Tekniska nämnden § 99/2019-11-28

Förslag till beslut

Presidiets förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen önskar ett förtydligande från teknisk chef vad förvaltningen anser inte vara relevant i uppdraget att arbeta för att öka beläggningsgraden på kommunens fritidsanläggningar.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om presidiets förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen önskar ett förtydligande från teknisk chef vad förvaltningen anser inte vara relevant i uppdraget att arbeta för att öka beläggningsgraden på kommunens fritidsanläggningar.

Expedieras till: Tekniska nämnden

KS § 6 DNR KS 15/2019 942

Godkännande av socialnämndens åtgärdsplan för att få budget 2019 i balans

Sammanfattning
Enligt Herrljunga kommuns policy för verksamhets- och ekonomistyrningsprinciper ska nämnder vidta åtgärder för att få budget i balans. Socialnämnden prognostiserade per 2019-10-31 ett underskott för helåret. Kommunstyrelsen har begärt att socialnämnden inkommer med en åtgärdsplan för att få budget i balans (kommunstyrelsen § 177/2019-11-18).

Socialnämnden fattade 2019-12-17 (§ 122) beslut om en åtgärdsplan för att få budgeten för 2019 i balans. Till åtgärderna hör vakanthållande av enhetschefstjänster och verksamhetschefstjänster, restriktivitet med inköp av exempelvis datorer samt flytt av korttidsboende från Stationsvägen i Ljung till Hagens vård- och omsorgsboende. Informationen om vidtagna åtgärder har skickats till kommunstyrelsen.

Beslutsunderlag
Ordförandeskrivelse i ärendet daterad 2020-01-08
Socialnämnden § 122/2019-12-17
Kommunstyrelsen § 177/2019-11-18

Förslag till beslut
Ordförandens förslag till beslut:
- Kommunstyrelsen föreslås godkänna åtgärdsplanen och lägga den till handlingarna.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om ordförandens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut
1. Åtgärdsplanen godkänns och läggs till handlingarna.

För kännedom till: Socialnämnden

KS § 7 DNR KS 219/2019 942

Yttrande över Konkurrensverkets promemoria med förslag till utvecklad reglering av upphandlingstillsynen

Sammanfattning
Herrljunga kommun har av Finansdepartementet inbjudits att lämna synpunkter på Konkurrensverkets promemoria med förslag till utvecklad reglering av upphandlingstillsynen. I promemorian föreslås bland annat att Konkurrensverkets tillsynsverksamhet på upphandlingsområdet regleras tydligare och att det införs utvidgade möjligheter till ingripanden. Promemorian innehåller också ett förslag till ändring i förordningen (2007:1117) med instruktion för Konkurrensverket som innebär att verket i sin tillsynsverksamhet ska motverka och uppmärksamma korruption och annat förtroendeskadligt beteende.

Förvaltningen har tagit fram ett förslag till yttrande som bland annat innehåller synpunkter på den föreslagna höjningen av upphandlingsskadeavgiften, förlängd tidsfrist för ansökan om sagda avgift samt att Konkurrensverket föreslås kunna avstå från att ansöka om upphandlingsskadeavgift vid ringa överträdelser eller om det finns synnerliga skäl.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-12-30
Förslag till yttrande till Konkurrensverket
Remissmissiv
Promemoria med förslag till utvecklad reglering av upphandlingstillsynen

Förslag till beslut
Förvaltningens förslag till beslut:
- Förslag till yttrande godkänns och förvaltningen uppdras att skicka det till Finansdepartementet.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut
1. Förslag till yttrande godkänns och förvaltningen uppdras att skicka det till Finansdepartementet (bilaga 1, KS § 7/2020-01-20).

Expedieras till: Finansdepartementet

KS § 8 DNR KS 253/2019 912

Svar på granskning av Herrljunga kommuns investeringsprocess

Sammanfattning

Kommunens revisorer har med stöd av revisionsbyrån Deloitte AB genomfört en granskning av investeringsprocessen i Herrljunga kommun för att bedöma om den är ändamålsenlig och att den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig. I samband med granskningen har ett antal iakttagelser och rekommendationer upprättats.

Utifrån Deloittes granskning och de iakttagelser som gjorts i samband med denna har förvaltningen identifierat ett antal förslag till åtgärder för att förbättra kommunens investeringsprocesser. Förslagen presenteras under rubriken "Förslag till beslut". Genom att utveckla och förstärka beslutsprocessen för investeringar tillsammans med tätare och mer stringent uppföljning gentemot kommunstyrelsen genereras en realistisk och ändamålsenlig investeringsvolym samt uppföljning av pågående projekt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-01-02
Granskningsrapporten Investeringsprocessen Herrljunga kommun
Missivskrivelse från revisorerna

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

1. Förslag till svar på revisionsrapporten godkänns och förvaltningen uppdras att skicka det till revisorerna.
2. Förvaltningen ges i uppdrag att ta fram underlag som:
   - Tydliggör planerings- och beslutsprocessen för investeringsbeslut (från behov till investeringsplan).
   - Förtydligar roller och ansvarsfördelning kopplat till planerings- och beslutsprocessen för investeringsbeslut.
   - Kvalitetssäkrar beslutsunderlag, däribland behovsanalys och investeringsbedömning.
3. Förvaltningen ges i uppdrag att utveckla uppföljningsrapporten till kommunstyrelsen där mer fokus läggs på investeringsuppföljning av de beslutade investeringsprojekten.
4. Statusrapportering avseende investeringar ska ske i samband med de tertialvisa ekonomiska uppföljningarna. Rapporteringen ska innehålla prognos och nuläge samt eventuell annan information som är av relevant karaktär.

Mats Palm (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag.

Fortsättning KS § 8

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Förslag till svar på revisionsrapporten godkänns och förvaltningen uppdras att skicka det till revisorerna (bilaga 1, KS § 8/2020-01-20).
2. Förvaltningen ges i uppdrag att ta fram underlag som:
    - Tydliggör planerings- och beslutsprocessen för investeringsbeslut (från behov till investeringsplan).
    - Förtydligar roller och ansvarsfördelning kopplat till planerings- och beslutsprocessen för investeringsbeslut.
    - Kvalitetssäkrar beslutsunderlag, däribland behovsanalys och investeringsbedömning.
3. Förvaltningen ges i uppdrag att utveckla uppföljningsrapporten till kommunstyrelsen där mer fokus läggs på investeringsuppföljning av de beslutade investeringsprojekten.
4. Statusrapportering avseende investeringar ska ske i samband med de tertialvisa ekonomiska uppföljningarna. Rapporteringen ska innehålla prognos och nuläge samt eventuell annan information som är av relevant karaktär.

Expedieras till: Kommunrevisorerna

KS § 9 DNR KS 252/2019 942

Budget och verksamhetsplan 2020 för Boråsregionen - Sjuhärads kommunalförbund

Sammanfattning

Direktionen för Boråsregionen - Sjuhärads kommunalförbund beslutade den 6 december 2019 att för egen del anta budget och verksamhetsplan för 2020 samt översända densamma till medlemskommunerna för godkännande.
Medlemsavgiften för år 2020 är beslutad till 78 kr per invånare (cirka 740 tkr per år), varav 41 kronor för finansiering av basverksamhet och 37 kronor för finansiering av tillväxtmedel. Medlemsavgiften är oförändrat mot föregående år.

Vidare finansieras gemensamma verksamheter med följande:

- Business Region med 6 kr per invånare (cirka 57 tkr per år).
- Gemensamma dataskyddsombud med en fast summa om 129 tkr per kommun samt en rörlig del per invånare (cirka 205 tkr per år).
- Närvårdssamverkan genom att medlemskommunerna står för 50 procent av de totala kostnaderna, vilka fördelas ut per invånare (cirka 48 tkr per år).

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-12-30
Följebrev från Boråsregionen
Boråsregionenens budget- och verksamhetsplan 2020 - protokollsutdrag (Boråsregionens direktion § 109/2019-12-06)
Boråsregionenens budget- och verksamhetsplan 2020

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige anta budget och verksamhetsplan 2020 för Boråsregionen - Sjuhärads kommunalförbund.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Budget och verksamhetsplan 2020 för Boråsregionen - Sjuhärads kommunalförbund antas.

Expedieras till: Kommunfullmäktige, Boråsregionen - Sjuhärads kommunalförbund

KS § 10 DNR KS 62/2019 902

Svar på motion om identifierade behov av nyrekrytering

Sammanfattning
Mats Palm (S) och Anette Rundström (S) har i en motion daterad 2019-02-20 föreslagit att Herrljunga kommun ska utreda möjligheterna att i samverkan med andra aktörer få igång en lokal motsvarighet till Västra Götalandsregionens Introduktion i arbetslivet (ViA). ViA är en arbetsmarknadsinsats som är till för de som är vuxna, boende i Västra Götaland och inskrivna på Arbetsförmedlingen. Personerna som deltar i insatsen får en betald anställning under tolv månader i någon av regionens verksamheter där de vägleds av en yrkeserfaren handledare. Syftet är att öka deltagarnas möjligheter på arbetsmarknaden samt motivera till vidare studier.

Kommunfullmäktige överlämnade 2019-03-12 (kommunfullmäktige § 53) motionen till kommunstyrelsen för beredning. Av förvaltningens svar på motionen framgår att socialnämnden genom Arbetsmarknadsenheten redan idag samarbetar med bildningsnämnden, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för att hjälpa arbetslösa in på arbetsmarknaden. Förvaltningen föreslår att motionen beviljas med tillägget att utredningen även ska omfatta fler arbetsmarknadsmodeller.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-01-10
Kommunfullmäktige § 53/2019-03-12
Motion inkommen 2019-02-20

Förslag till beslut
Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunfullmäktige föreslås bevilja motionen med tillägget att utredningen ska innehålla flera olika arbetsmarknadsmodeller för att få ut personer i arbete, inte enbart inriktat mot alternativet ViA.

Lennart Ottosson (KV) föreslår att motionen beviljas.

Beslutsgång
Ordföranden ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med Lennart Ottossons (KV) förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
1. Motionen beviljas.

Expedieras till: Kommunfullmäktige

KS § 11 DNR KS 247/2019 610

Filmning och direktsändning av kommunfullmäktiges sammanträden 2020

Sammanfattning
Kommunfullmäktige i Herrljunga kommun har sedan 2014 spelat in sina fullmäktigemöten, som sedan läggs upp på kommunens digitala plattformar för allmänheten. 2019 beslutade kommunfullmäktige att livesända kommunfullmäktiges sammanträden från Youtube och ett nytt avtal för direktsändningen tecknades med befintlig leverantör för 2019.

För att kunna fortsätta direktsändning av fullmäktiges sammanträden för 2020 behöver ett nytt avtal tecknas. Från och med den 23 september ska tidsberoende media (video med mera) uppfylla krav i lagen om tillgänglighet till digital offentlig service. Herrljunga kommun tar hänsyn till den nya lagen och de krav som ställs på publicering av video till allmänheten. Detta innebär bland annat att inspelningar måste textas och syntolkas inom 14 dagar från det de läggs upp på webben.

Beslutsunderlag
Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-01-13
Kommunfullmäktige § 7/2019-02-12

Förslag till beslut
Förvaltningens förslag till beslut:
- Avtal med nuvarande leverantör förlängs för 2020 i samma omfattning som det gjorts i 2019.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att undersöka vilka möjligheter och tillvägagångsätt som finns för att uppfylla lagkraven som ryms inom budgetramen.

Beslutsgång
Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige
1. Avtal med nuvarande leverantör förlängs för 2020 i samma omfattning som det gjorts i 2019.
2. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att undersöka vilka möjligheter och tillvägagångsätt som finns för att uppfylla lagkraven som ryms inom budgetramen.

Expedieras till: Kommunfullmäktige, Upphandlingsenheten

KS § 12 DNR KS 100/2019 216

Svar på medborgarförslag om att lyfta ut Orraholmens område ur kommunens skogsbruksplaner

Sammanfattning

Kurt Brorsson har i ett medborgarförslag föreslagit att Orraholmen ska lyftas ut ur kommunens skogsbruksplan. Kommunfullmäktige beslutade 2019-05-14 (kommunfullmäktige § 91) att överlämna medborgarförslaget till tekniska nämnden för beredning. Medborgarförslaget behandlades i tekniska nämnden 2019-11-28 (tekniska nämnden § 100).

Fastigheten Orraholmen 1:1 omfattar cirka 47 hektar, varav cirka 17 är åker- eller betesmark, cirka 25 är skogsmark och cirka 6 är övrig mark eller vatten. Fastigheten ingår i den skogsbruksplan över Herrljunga kommuns skogsinnehav, som togs fram 2016 och gäller för åren 2017-2027.

Tekniska förvaltningen har utrett de ekonomiska konsekvenserna av att lyfta ut fastigheten Orraholmen 1:1 ur kommunens skogsbruksplan. Om Orraholmen lyfts ur skogsbruksplanen blir virket i området inte tillgängligt för föryngringsavverkning (avverkning av träd i ett äldre bestånd som ger plats för en ny generation skog), vilket medför minskade skogsavverkningsintäkter om 300 tkr årligen.

Beslutsunderlag

Tekniska nämnden § 100/2019-11-28
Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2019-11-04
Beskrivning av avdelning 143-162 i skogsbruksplan
Kartbilaga från skogsbruksplan
Volym och värdeberäkning
Kommunfullmäktige § 91/2019-05-14
Medborgarförslag daterat 2019-04-08

Förslag till beslut

Tekniska nämndens förslag till kommunfullmäktige:

- Medborgarförslaget avslås.

Lennart Ottosson (KV) och Mats Palm (S) yrkar bifall till tekniska nämndens förslag.

Beslutsgång

Ajournering begärs för beredning i partigrupperna.

Ordföranden frågar om ärendet ska avgöras idag eller bordläggas och finner att ärendet ska avgöras idag.

Fortsättning KS § 12

Ordföranden frågar om tekniska nämndens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Medborgarförslaget avslås.

Protokollsanteckning

Mats Palm (S) lämnar följande protokollsanteckning:

"Då vårt tilläggsyrkande inte ställdes till proposition i Kommunstyrelsen, vill vi förtydliga vårt ställningstagande i en protokollsanteckning.

Den presenterade avverkningsplanen inom Orraholmens fritids och rekreationsområde beskriver i detalj ett föreslaget uttag av skog.
Inom flera avverkningsområden beskrivs detta i procentsatser om 60 – 90% uttag.
Vissa anmärkningar om lövträd och fröträd finns i sammanställningen rörande vissa avverkningsområden.
Dessa procentsatser ser inte ut att rimma med den miljöhänsyn man i texten vill peka på.
Vårt yrkande i ärendet var att ge Teknisk nämnd i uppdrag att revidera dessa procentsatser, så att ett större kvarvarande naturvärde säkerställs inom friluftsområdet.

Kommunstyrelsen beslutade i majoritet att inte ställa detta tilläggsyrkande till proposition.
Vårt yrkande kommer åter att väckas vid beslutstillfället i Kommunfullmäktige.

Socialdemokraterna och Liberalerna.
Genom.
Mats Palm".

Expedieras till: Kommunfullmäktige

KS § 13

Meddelanden

Följande meddelanden redovisades vid sammanträdet.

NR	*Meddelandeförteckning*	*DNR*
1	Södra hälso- och sjukvårdsnämnden § 162/2019-11-26 Verksamhetsplan 2020 för samverkan och samfinansiering av lokalt folkhälsoarbete i Herrljunga kommun	KS 179/2019
2	Styrelseprotokoll för Sjuhärads samordningsförbund 2019-12-06	KS 43/2019
3	Protokoll från Boråsregionen Sjuhärads kommunalförbund sammanträdesdatum 2019-12-06	KS 56/2019
4	Aktualitetsprövning av översiktsplan, Vara kommun	KS postlista 79/2019
5	Protestlista gällande Borgstena Bergtäkt/Fristads express	KS postlista 77/2019
6	Avtal om musikanvändning i kommunal verksamhet	KS postlista 86/2019
7	Protokoll från Nossan Förvaltningsaktiebolags styrelsesammanträde 2019-12-02 (protokoll nr. 77)	KS 53/2019
8	Protokoll Herrljunga Elektriska AB 2019-11-20	KS 83/2019
9	Protokoll Herrljunga Vatten AB 2019-12-03	KS 83/2019

Kommunstyrelsens beslut

1. Samtliga meddelanden läggs till handlingarna.

Bilaga 1, KS § 3/2020-01-20

DIARIENUMMER:	KS 217/2019 162
FASTSTÄLLD:	2020-01-20
VERSION:	1
SENAS T REVIDERAD:	-
GILTIG TILL:	Tills vidare
DOKUMENTANSVAR:	Kommundirektör

Riktlinje

För hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser

Riktlinje för hantering av samhällsstörningar och extraordinära händelser enligt lag 2006:544 om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

Inledning ... 3
Vad är en kris? ... 3
Vad är en extraordinär händelse? ... 3
Vad är en samhällsstörning? ... 4
Syfte och mål ... 4
Inriktning ... 5
Helhetssyn ... 5
Perspektivförståelse ... 5
Geografiskt områdesansvar ... 6
Ansvar och roller ... 6
Närhetsprincipen ... 6
Samhällets skyddsvärden ... 7
Krisorganisation ... 7
Inriktning och samordningsfunktion ISF ... 7
Stab ... 8
Funktioner i staben ... 8
Arbetssätt för lyckat stabsarbete ... 9
Uthållighet ... 10
Lokaler ... 10
Vid inträffad händelse ... 11
Snabb bedömning ... 11
Beredskapsnivåer ... 11
Startmöte, leds av stabschef ... 12
Avstämningsmöte, leds av stabschef ... 12
Avveckling ... 12
Utvärdering ... 12
Krisledningsnämnd ... 13
Kriskommunikation ... 14
Inledning ... 14
Syfte och mål ... 14
Ansvar och roller ... 15
Samverkan ... 15
Roller ... 15
Kommunikativ lägesbild ... 16
Aktörskunskap ... 17

Krisstöd 17
Räddningstjänsten Herrljunga 17
Västra Götalandsregionen 18
Polisen 18
Länsstyrelsen i Västra Götalands län 19
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB 19
Trafikverket 19
Livsmedelsverket 20
Försvarsmakten 20
SOS alarm 112 20
113 13 20
Viktigt meddelande till allmänheten 20

Inledning

Herrljunga kommuns riktlinje för hantering av samhällsstörning och extraordinär händelse beskriver kommunens organisation för ledning, stabsarbete och kommunikation vid samhällsstörningar och extraordinära händelser i enlighet med *lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.*

Utgångspunkter för denna riktlinje är:

- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.
- Överenskommelse om kommunernas krisberedskap - 2019-2022 (SKL och MSB 2018)
- Herrljunga kommuns handlingsprogram för krisberedskap
- Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar (MSB 2015)

I ovan nämnda överenskommelse om kommunernas krisberedskap - 2019-2022 står att kommunen ska ta fram en plan för hantering av extraordinära händelser. Planen ska innehålla:

- hur kommunen ska organisera sig under extraordinära händelser.
- hur kommunens organisation för krisledning ska bedriva samverkan och ledning i syfte att uppnå inriktning och samordning.
- vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för samverkan och ledning som disponeras vid extraordinära händelser.

Rutiner till denna riktlinje delegeras att fastställas av kommundirektören och omfattar bland annat mallar, checklistor, kontakt och larmlistor som stöd i arbetet före, under och efter samhällsstörningar och extraordinära händelser.

Vad är en kris?

En kris är en allvarlig händelse som medför att kommunen inte kan bedriva sin verksamhet som vanligt. Det krävs till exempel en större samordning, snabbare beslut, mer information och kommunikation än i vardagen. Det handlar om att leda under ibland kaotiska och oförutsägbara förhållanden. I krisledningssammanhang talar vi om extraordinära händelser, samhällsstörningar och särskilda händelser vilka kan vara orsaken till att kommunens krisorganisation aktiveras. Detta ska ske när:

- ordinarie rutiner för ledning och samordning inte svarar mot situationens krav
- det finns ett stort behov av kriskommunikation
- det finns ett stort behov av samverkan med andra aktörer

Vad är en extraordinär händelse?

En extraordinär händelse är en händelse som omfattar följande: (SFS 2006:544, § 4).

- avviker från det normala
- innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner
- kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting

Vad är en samhällsstörning?

Begreppet samhällsstörning saknar motsvarande definition i lag, men kan sägas innebära:

- en händelse som drabbar många människor och stora delar av samhället och hotar grundläggande värden och funktioner
- ett tillstånd som inte kan hanteras med normala resurser och ordinarie organisation
- en oväntad händelse, utanför det vanliga och vardagliga, som fordrar samordnade åtgärder från flera aktörer
- ett ökat behov av samordning

Syfte och mål

Syftet med riktlinjen är att tydliggöra krisorganisationens uppgifter vid samhällsstörningar och extraordinära händelser och underlätta för ett systematiskt krisledningsarbete.

Syftet med krisorganisationens arbete under en händelse är att öka kommunens förmåga och kapacitet att åstadkomma inriktning, samordning och ledning. Arbetet i staben ska vara ett stöd till beslutsfattaren.

Målet med krisberedskapsarbetet är att:

- Minska risken för och konsekvenserna av allvarliga störningar och olyckor
- Trygga människors hälsa och personliga säkerhet
- Hindra eller begränsa skador på egendom och miljö

Inriktning

Inriktningen för krisorganisationens arbete utgår ifrån att

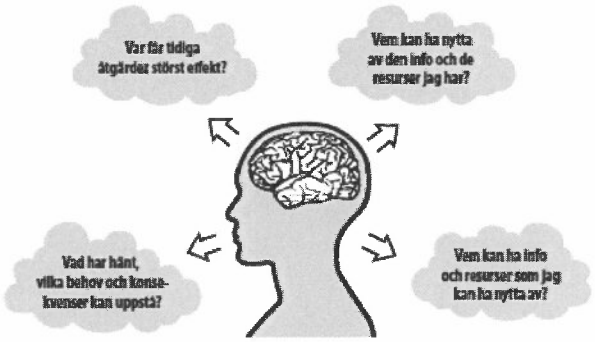
- Tillämpa en helhetssyn på det som ska skyddas, på vilka hjälpbehov som finns, på resurser och på effekter av olika sätt att agera.
- Se olika perspektiv för att förstå hela skeenden och identifiera flera behov.
- Se människan som en del av systemet och förstå hur grupper och individer påverkar och påverkas av varandra.
- Ta hänsyn till alla tidsskalor, se behov och effekter både på kort och på lång sikt.
- Agera proaktivt, förutse skeenden och ta tidiga initiativ.
- Se att störningar kan få konsekvenser samtidigt, på flera nivåer och sektorer i samhället.
- Använd kriskommunikation snabbt, öppet och korrekt.
- Fatta beslut i en medveten process och tillsammans med andra.

Helhetssyn

Helhetssyn är ett förhållningssätt som utgår från samhällets skyddsvärden. Det innebär att se sin egen hantering som en del av en helhet. Det bidrar till att samhällets resurser används så effektivt som möjligt.

En aktör med helhetssyn

- förstår hur skeendet vid samhällsstörningar påverkar hela samhället
- förstår vilka behov som finns, även utanför det egna ansvarsområdet
- ser vilka effekter som har uppnåtts, eller håller på att uppnås och kan identifiera de effekter som saknas
- kan prioritera, om de samlade resurserna inte räcker för att möta alla behov

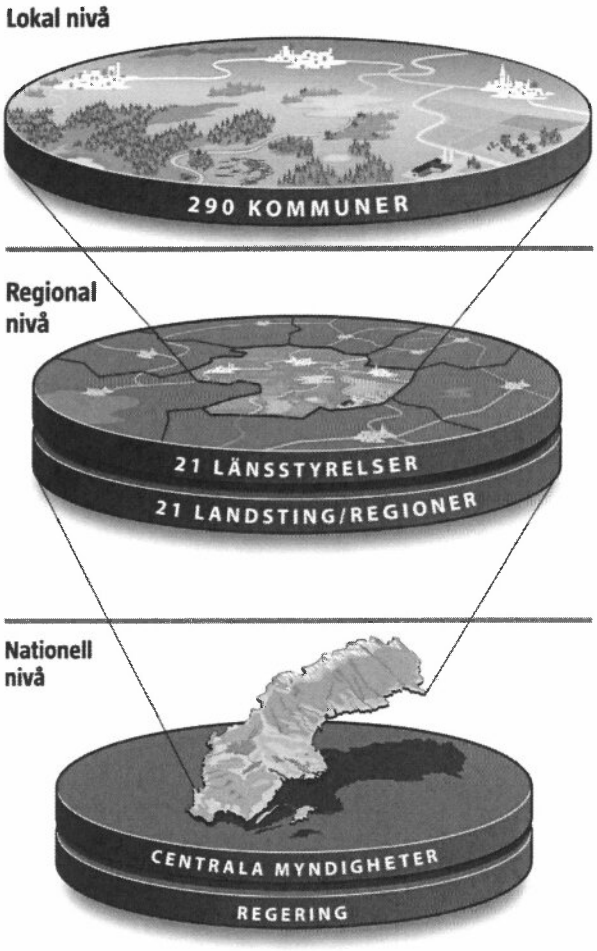
- Att ha en helhetssyn innebär att känna ansvar för mer än den egna uppgiften och att se sin egen och andra aktörers hanteringar som en helhet, för att tydligt bidra till att helheten använder samhällets samlade resurser effektivt.

Perspektivförståelse

Förståelse för andras perspektiv ökar förmågan att förstå hela skeendet, identifiera och effektivare kunna hantera samhällsstörningar.

Geografiskt områdesansvar

Genom sitt geografiska områdesansvar ska kommunen verka för att olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet för extraordinära händelser samt att de åtgärder som vidtas av olika aktörer under en extraordinär händelse samordnas. Kommunen ska även sörja för att informationen till allmänheten under en extraordinär händelse samordnas (SFS 2006:544). Det geografiska områdesansvaret finns på tre nivåer – lokal, regional och nationell nivå. På lokal nivå verkar kommunen, på regional nivå länsstyrelserna och på nationell nivå regeringen.

Ansvar och roller

Ansvarsfördelningen för en extraordinär händelse och samhällsstörning sker enligt följande principer:

Ansvarsprincipen

Ansvarsprincipen innebär att den som ansvarar för en verksamhet under normala förhållanden har det också under en samhällsstörning. I ansvaret ligger även att samverka med övriga berörda aktörer.

Likhetsprincipen

Likhetsprincipen innebär att en verksamhet ska så långt det är möjligt fungera på liknande sätt vid en samhällsstörning som i vardagen. Verksamheten ska så långt det är möjligt även utföras på samma plats som under normala förhållanden.

Närhetsprincipen

Närhetsprincipen innebär att en samhällsstörning ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga.

Samhällets skyddsvärden

Det är de värden som regering och riksdag har satt som mål för samhällets krisberedskap, det som ska skyddas. Det är:

- Människors liv och hälsa
- Samhällets funktionalitet
- Demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter
- Miljö och ekonomiska värden
- Nationell suveränitet

Vi har alla ett ansvar, en skyldighet, att se till att vi på ett effektivt sätt samverkar för att skydda samhällets värden.

Krisorganisation

Krisorganisationen i Herrljunga kommun är dynamisk och består initialt av kommundirektör, RCB (Räddningschef i beredskap) och kommunikatör. Efter en första bedömning tillkallas eventuellt kommunens stab för krishantering in. Till krisledningen kan verksamhetschefer eller andra funktioner kallas in efter behov och delta vid ledningsgenomgångar/avstämningsmöten.

Kommundirektören tillika beslutsfattare ska hålla krisledningsnämndens ordförande informerad om händelseutvecklingen.

Om krisen bedöms vara en extraordinär händelse bereder krisledningsgruppen ärenden åt krisledningsnämnden samt sköter kommunens strategiska ledning. Krisledningen verkställer normativa beslut, fastställer tidsplaner, resursfördelning och geografiska avgränsningar.

Inriktning och samordningsfunktion ISF

I kris är det av vikt med aktörsgemensamma samverkansformer. Kommunen ska därför kunna stå som värd för en inriktning och samordningsfunktion (ISF). Det kan göras genom att bjuda in andra berörda aktörer till möte eller via samverkanskonferens på länk. Syftet är att kommunen inom sitt geografiska områdesansvar ska kunna ge en samlad lägesbild och samordna information till kommunmedborgare.

En ISF är en tillfälligt sammansatt grupp med representanter från flera aktörer. ISF har till uppgift att träffa överenskommelser om aktörsgemensam inriktning och samordning av åtgärder för att hantera konsekvenserna av samhällsstörningar. Den aktiveras när behov uppstår. Alla aktörer i en ISF kan föreslå att den bör aktiveras.

ISF ska, med helhetsmetoden som stöd, bidra till att hantera konsekvenserna av samhällsstörningar genom att avväga eller prioritera åtgärder och resurser till de mest angelägna hjälpbehoven. ISF lämnar förslag till beslut till respektive aktörs beslutsfattare. En ISF kan ses som ett rådgivande organ, som kompletterar staben.

En ISF blir sannolikt aktuell att sammankalla då något extraordinärt är på gång (väderrelaterade händelser) eller om en händelse blir utdragen i tid.

Ansvaret att sammankalla och vara värd för en ISF åligger de aktörer som har ett geografiskt områdesansvar, dvs kommunerna (lokalt områdesansvar), Länsstyrelsen (regionalt områdesansvar) eller annan statlig myndighet (nationellt områdesansvar). En ISF kan kallas ihop spontant, utefter en viss typ av händelse, eller vara en i förväg utsedd aktörsgrupp.

Stab

En stab är ett hjälpmedel, ett stöd för beslutsfattaren. Den ska avlasta beslutsfattaren genom att bland annat kunna följa händelseutvecklingen, leda verksamheten, inhämta underlag för beslut, omsätta beslut i arbetsuppgifter, delge organisationen och sköta praktiska uppgifter med mera. Staben kan också vara ett stöd för omgivningen och organisationen, genom att den samlar och sprider information, och genom att dess medlemmar fungerar som experter.

Funktioner i staben

Arbetsuppgifterna i staben delas in i nio funktioner och följer *"Nato-standard"*. Benämningen K står för Kommun. Fördelen med detta är att respektive funktion kan samverka med andra aktörers motsvarande funktion. Detta är ett sätt att effektivisera stabsarbetet och förebygga missförstånd. Några av funktionerna kanske inte aktiveras i inledningen av en händelse, eller kanske inte behövs, men genom att ha de nio standardiserade funktionerna så skapas en inbyggd möjlighet för staben att växa och bli mer uthållig, efter behov.

Följande funktioner finns i staben:

- Beslutsfattare - Kommundirektör
- Stabschef
- K 1. Dokumentation, administration och personal
- K 2. Lägesbild och rapportering
- K 3. Operativ ledning och inriktnings- och samordningsfunktion
- K 4. Stöd, service och logistik
- K 5. Analys och planering
- K 6. Tekniska stödsystem
- K 7. Information och kommunikation
- K 8. Särskild kompetens / specialister
- K 9. Samverkan och ledningsstöd

Som ett stöd för varje funktionsområde finns det funktionskort, rutiner och mallar. Funktionskorten beskriver grunduppgifter, men om händelseutvecklingen kräver det, kan befattningen/funktionen tvingas prioritera andra arbetsuppgifter.

Arbetssätt för lyckat stabsarbete

En kommun av Herrljungas storlek arbetar sällan i stab, så möjligheterna att via övning och skarpa händelser arbeta in och förfina en särskild stabsmetodik är begränsade. Utgångspunkten är istället att ha en tydlig arbetsfördelning, samla staben för repetition/fortbildning/övning samt följa de nationellt överenskomna arbetssätten.

Här nedan listas ett antal tips och råd att arbeta efter när det väl blir dags att sammankalla staben.

- Aktivera staben när det är möjligt, så att kompetensen upprätthålls. Utvärderingar pekar ofta på att kommuner väntar för länge innan man startar sin kris-stab.
- Använd begreppen från *Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar*.
- Håll gemensamt fokus på det som har inträffat, övriga arbetsuppgifter läggs åt sidan.
- Skapa framförhållning och arbeta i flera tidsperspektiv samtidigt om det är möjligt. Risken är annars att alla arbetar med det som händer här och nu.
- Lägesbild – en hörnsten i arbetet. Alla bidrar till att skapa en så korrekt lägesbild som möjligt. Alla bedömningar och beslut ska utgå från lägesbilden. Kan inte beslut fattas baserat på lägesbilden så behöver den förbättras/kompletteras. Kommunicera lägesbilden kortfattat och likadant till alla mottagare.
- Använd kommunens inriktning för kriskommunikation. Det vi kommunicerar ut måste vara bekräftad information eller vara baserat på ett eftertänkt antagande. Rykten kan lätt starta i stressade lägen.
- Disciplin gällande tider, roller och ansvar – vi följer ordningsreglerna och använder de framtagna mallarna
- Tredjedelsregeln – Ett bra tips för hur man kan lägga upp sitt arbete mellan lägesgenomgångarna. Fördela tilldelad tid i tre lika stora delar. Den första består i att förstå uppgiften och samla in nödvändig information, den andra tredjedelen ägnas åt analys och att ta fram en lösning, och slutligen den sista tredjedelen avsätts för att ta fram presentationsmaterial och förbereda en dragning av uppgiften.
- Tillräckligt bra. I en stressad och svår situation så kan inte allt bli perfekt. Det vi gör ska vara tillräckligt bra, givet de förutsättningar situationen ger. Att leverera underlag i tid kan i brådskande lägen vara viktigare än att de är fullständigt kompletta. Fakta är viktigare än form i vissa fall. Meddela i stället vad som återstår att göra, eller gör en ny version om tiden medger detta senare.
- Ta hjälp av andra (men beakta eventuell sekretess). Grannkommuner, myndigheter, personal med expertkunskap eller särskild lämplighet m.fl. När vi har ett krisläge får alla hjälpa till.

Uthållighet

En långvarig samhällsstörning kan vara en stor utmaning för staben då den måste bemannas för att vara uthållig över tid. Det är viktigt att alla funktioner får vila och får sina grundläggande behov tillgodosedda, det är därför bra om staben i ett tidigt skede ser över hur bemanningssituationen ska lösas.

VG Stab (Länsstyrelsen Västra Götaland)
VG Stab är en kvalificerad stabsstödsresurs med syfte att förstärka, avlasta och komplettera krisorganisationen i t.ex. en drabbad kommuns kris-stab eller räddningstjänst. Deltagarna är representanter ur kommuner och räddningstjänster med kompetenser som experter inom kvalificerat analys- och beredningsarbete samt i rollen som stabschef. Kommunens centrala krisledning eller räddningstjänsten kan avropa resursen genom Länsstyrelsens tjänsteman i beredskap, TiB.
I Herrljunga kommun beslutar kommundirektör eller dennes ersättare om att avropa sådant stöd.

Kriskommunikationsavtal
För att säkra tillgången på krisinformatörer vid extraordinära händelser och andra samhällsstörningar har ett avtal upprättats mellan Sjuhäradskommunerna. Kommundirektör har i uppdrag att besluta när det gäller att ge och ta emot hjälp med kriskommunikation.

Lokaler

De lokaler som används för var funktionsområde, uppstartsmöte, avstämningsmöte, ISFstöd etc. finns listade i separat rutin.

Vid inträffad händelse

Vid en befarad eller inträffad händelse bedöms påverkan av våra verksamheter enligt **Nivå på händelsen** (se nedan), vid behov larmas 112 och sedan underrättas ansvarig chef.
Ett larm om en händelse kan även komma från exempelvis räddningstjänsten, polisen, länsstyrelsen eller landstinget.
Oberoende karaktär och vart larmet inkommit ifrån ska alltid kommundirektör, RCB alt. Kris & säkerhetssamordnare och kommunikatör sammanträda för en **snabb bedömning.**
Om man ej kan nå en av ovanstående funktioner har de två återstående mandat att larma in staben efter den snabba bedömningen.

Snabb bedömning

Efter ett inkommande larm gör kommundirektör, RCB alt. Kris & Säkerhetssamordnare och kris-kommunikatör en snabb bedömning utifrån följande:
(mall för snabb bedömning finns i separat rutin)

- Vad har hänt?
- Vad är redan gjort?
- Läget just nu?
- Hur påverkar detta kommunen?

Nivå på händelse

Beroende på föregående frågeställning beslutas inriktningen enligt följande nivåer.

1. Ingen åtgärd
2. Avvakta
3. Informera inom organisationen
4. Larmning av stab
5. Larmning av förstärkt stab

Beredskapsnivåer

Bedömning av händelsen görs enligt nedanstående beredskapsnivåer.

Normalläge	Ordinarie verksamhet pågår utan åtgärder.
Störning på verksamhetsnivå	Kan sannolikt hanteras inom ramen för kommunens ordinarie organisation eller en verksamhets/bolags egen krisplan. Omprioriteringar, stöd och samordning från egen organisation eller kommunledningsnivå kan eventuellt krävas.
Allvarlig händelse / samhällsstörning	Kan inte hanteras inom den berörda verksamhetens krisledning utan kräver centralt stöd och samordning i form av en kris-stab.
Extraordinär händelse	En händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner eller överhängande risk för sådana störningar och kräver skyndsamma insatser av kommunen.
Höjd beredskap	Efter regeringens beslut

Startmöte, leds av stabschef

Staben är aktiverad och stabschef håller i startmötet. Presentation av en första samlad lägesbild. (mall för startmöte finns i separat rutin)

Avstämningsmöte, leds av stabschef

Staben är aktiverad och stabschef håller i avstämningsmötet. Presentation av en samlad lägesbild. (mall för avstämningsmöte finns i separat rutin)

Avveckling

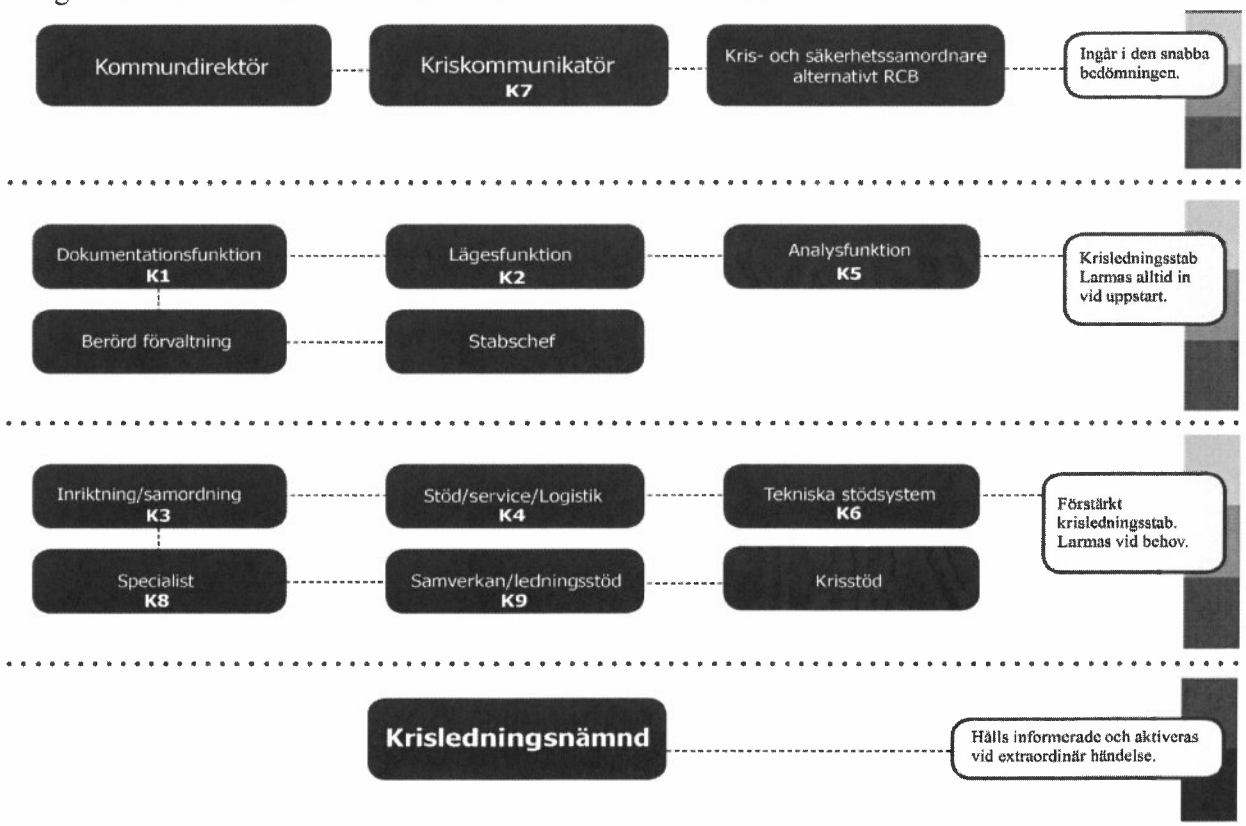
Kommundirektör eller dennes ersättare beslutar i samråd med stabschefen om att avveckla stabsarbete och dess stödfunktioner. Beslutet ska dokumenteras. Avvecklingen ska planeras och bör ske stegvis, då det ibland finns behov av att någon funktion fortsatt är aktiv efter det att andra slutat. (mall för avveckling finns i separat rutin)

Utvärdering

Krisberedskapsarbetet utgår ifrån att man ska förutse, förebygga och utbilda organisationen för att vara motståndskraftiga vid en samhällsstörning.

Men det är också lika viktigt att dra lärdomar och erfarenheter av en oönskad eller extraordinär händelse. Vid händelse där staben aktiverats ska drabbad förvaltning eller bolag utvärdera händelsen, verksamhetens arbete och åtgärdernas effekter.
Stöd i detta arbete är kris & säkerhetssamordnaren. Syftet med utvärderingen är att dra erfarenheter för att utveckla verksamhetens krisberedskapsförmåga inför framtida utmaningar.

Organisationsskiss över när de olika funktionsområdena träder i kraft.

Krisledningsnämnd

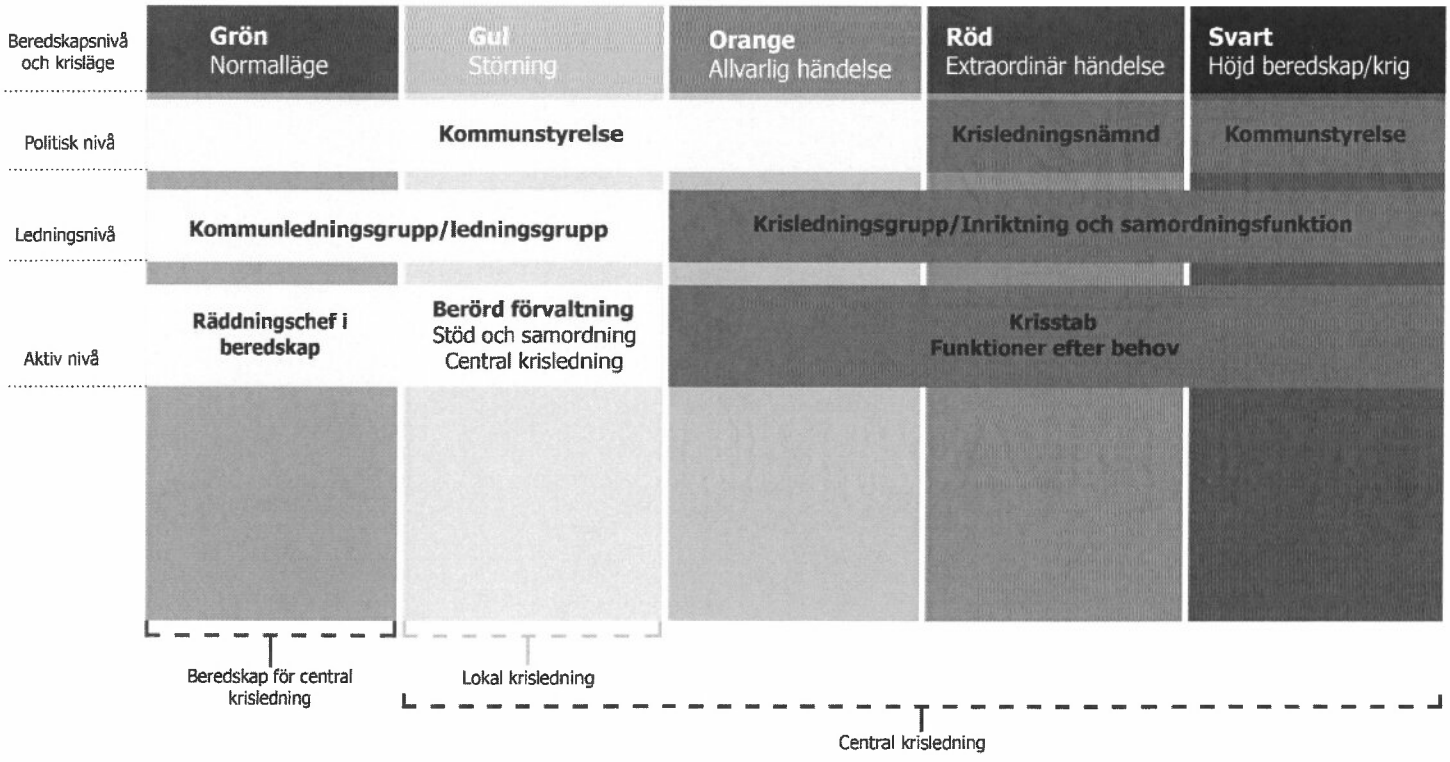
Kommunfullmäktige har utsett 5 +5 ledamöter från kommunstyrelsen att utgöra krisledningsnämnd. Ledamöterna tjänstgör i skift. Krisledningsnämnden har det övergripande ansvaret för att samordna kommunens resurser för att upprätthålla de viktigaste samhällsfunktionerna under en extraordinär händelse.
Krisledningsnämnden kan samlas utan att en extraordinär händelse är beslutad. Syftet är då att informera nämnden och hålla den informerad om händelsen. Krisledningsnämnden fattar normativa beslut, d.v.s. principiella och övergripande beslut. De fastställer inriktning och sätter ramar för den strategiska ledningen.

Krisledningsnämndens ansvar och uppgifter:

- Tolka kommunens roll under den extra ordinära händelsen
- Ange inriktning för kommunens krishantering
- Företräda kommunen
- Besluta i principiella frågor
- Besluta om förändringar i servicenivåer
- Besluta om omfördelning av kommunens resurser
- Vid behov begära bistånd utifrån
- Besluta om hjälp till enskild

Krisledningsreglementet reglerar ytterligare krisledningsnämndens arbete.

Bilden nedan visar vilka enheter som aktiveras vid de olika beredskapsnivåerna.

Kriskommunikation

Inledning

Vid en kris, samhällsstörning eller extraordinär händelse är god kommunikation A och O för att kunna hantera en händelse på bästa sätt och nå målen för Herrljunga kommuns krisberedskap. *Kommunikationspolicy för Herrljunga kommun* gäller även vid kris och framhåller att vår kommunikation ska vara sann, tydlig och snabb.

Herrljunga kommuns kriskommunikation ska följa den inriktning som Länsstyrelsen i Västra Götaland har tagit fram i form av *Kriskommunikationssamverkan i Västra Götaland, inriktning och rutiner* samt *När de ordinarie kanalerna inte fungerar eller räcker till, kriskommunikation under svåra förhållanden – en vägledning.*

Syfte och mål

Syfte med Herrljunga kommuns kriskommunikation är att bidra till att vi når målen för samhällets krisberedskap (se sida 4).

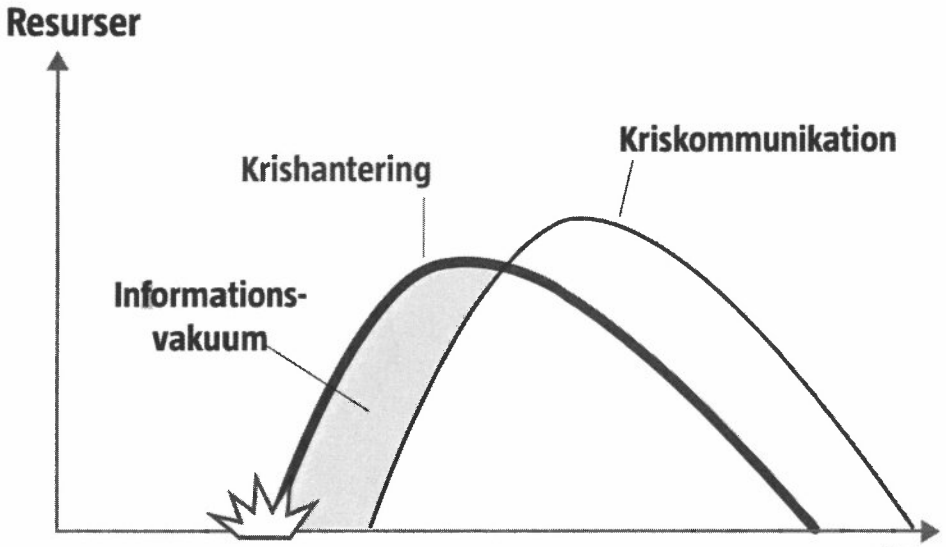
Vi strävar efter att vår kriskommunikation förutom sann, tydlig och snabb är:

- Öppen
- Empatisk
- Ansvarstagande
- Proaktiv
- Samstämmig

Det är viktigt att komma igång med kriskommunikationen direkt vid första tecken på en samhällsstörning, extraordinär händelse eller kris. Även om vi inte vet så mycket i inledningsskedet, är det bättre att gå ut med det vi vet än att vänta in mer information eller inte gå ut med någon information alls. Öppen och korrekt kriskommunikation ger förtroende och underlättar samarbete mellan aktörer.

Därför ska vi:

- låta kriskommunikationskompetens vara en integrerad del av vår organisation
- börja med kriskommunikation redan vid den initiala bedömningen, när man försöker förstå vad som händer eller har hänt
- samverka kring kriskommunikation under hela hanteringen
- lyssna till målgruppernas behov och anpassa kriskommunikationen därefter
- låta kriskommunikationen präglas av snabbhet, öppenhet och korrekthet (MSB, 2014).

Graf: MSB, 2014.

Grafen visar informationsvakuumet som ofta uppstår vid samhällsstörningar. För att det ska bli så litet som möjligt börjar vi med kriskommunikation redan vid den initiala händelsen. När vi kommunicerar tidigt konkurrerar vi med färre motbilder. Då kan vi ägna tid åt att kommunicera om situationen istället för att hantera rykten.

Ansvar och roller

Ansvaret för kriskommunikation i Herrljunga kommun styrs av ansvars-, likhets- och närhetsprincipen som ligger till grund för det svenska krishanteringssystemet (se sidan 5).

Dessa principer innebär i praktiken att alla aktörer har samma informationsansvar under en samhällsstörning som vid normala förhållanden. Med andra ord, det är ingen aktör som går in och tar över informationsansvaret från någon annan (Länsstyrelsen Västra Götalands län, 2015).

Samverkan

Herrljunga kommun har ansvar och skyldighet att samverka med och stödja andra aktörer enligt de grundläggande principerna. Detta kallas ibland för den utökade ansvarsprincipen. Denna princip gäller även för samverkan kring kriskommunikation.

Kommundirektör beslutar om kriskommunikationsstöd från sjuhäradskommuner enligt överenskommelse. Kommundirektör beslutar även om stöd från VG stab som kan förstärka, avlasta och komplettera ledningsorganisationen med strategiskt kommunikationsstöd. Kriskommunikatör ser till att eventuellt kommunikationsstöd introduceras och får ett tydligt uppdrag.

Roller

Vid en samhällsstörning där två eller flera verksamheter i Herrljunga kommun berörs utnämner kommundirektör en talesperson som ger en gemensam bild av händelsen. Kriskommunikatör ansvarar för att samordna kommunikationen och utföra en kommunövergripande kommunikativ lägesbild.

Kommunikativ lägesbild

Kommunikationsarbetet vid en samhällsstörning eller kris ska alltid utgå från en kommunikativ lägesbild. Den är en del av den övergripande lägesbilden.

Aktörskunskap

Krisstöd

I Socialstyrelsen handbok; Krisstöd vid allvarlig händelse (2018) beskrivs krisstöd som; […] *allt medmänskligt, praktiskt, psykologiskt och socialt stöd som olika samhällsinstanser förmedlar i samband med allvarliga händelser. Allvarlig händelse beskrivs i Socialstyrelsens termbank som en händelse som är så omfattande eller allvarlig att resurserna måste organiseras, ledas och användas på särskilt sätt.* s.11. Krisstödet i Herrljunga kommun samordnas av Verksamhetschef Socialt stöd.

I första hand aktiveras Krisstödet efter beslut av Räddningschef i beredskap (RCB) eller Verksamhetschef Socialt Stöd.

I Krisstödets ledningsgrupp ingår representanter från socialförvaltningen, bildningsförvaltningen, vårdcentralen/Närhälsan, kyrkorna, räddningstjänst samt polis. Krisstödet ska enbart aktiveras när den ordinarie organisationen bedöms vara otillräcklig.

Herrljunga kommun

Kommunen har det geografiska områdesansvaret på lokal nivå. Kommunen ska samverka med andra aktörer inom kommunens geografiska område för att uppnå samordning i krishanteringen. Kommunen ska samordna kommunikation och information gällande händelsen. Detta tas t.ex. i uttryck genom att man stämmer av med andra aktörer och är med och skapar en gemensam lägesbild för att sedan gå ut med gemensam information till allmänheten.

Räddningstjänsten Herrljunga

Räddningstjänstens uppgift vid en krissituation består primärt av att upprätthålla sin samhällsviktiga verksamhet och göra prioriterade räddningsinsatser enligt *Lagen om skydd mot olyckor*.
Räddningstjänstens arbete utförs under ledning av en räddningsledare. Räddningsledaren har en stark ställning i lagstiftningen, inte minst under överhängande fara då han eller hon kan beordra myndigheter och företag att hjälpa till i räddningsarbetet. Räddningsledaren kan också beordra alla medborgare i åldern 18 till 65 år att delta, i den mån deras kunskaper, hälsa och kroppskrafter tillåter det. Räddningsledaren kan inom ramen för en räddningsinsats besluta om utrymning, tillträde till platser och byggnader, ianspråktagande av annans egendom etc.

Räddningstjänsten kan bistå med samverkansbefäl i kommunens krisstab, alternativt finnas tillgänglig via telefon/Rakel om räddningstjänsten aktiverar sin egen stab vid en större händelse. Räddningstjänsten i Herrljunga kommun består av två deltidsstationer, i Herrljunga och Annelunds tätort.

Räddningstjänsten har ansvaret för räddningsinsatser på land och i sjöar, samt vid utsläpp av miljöfarliga ämnen på land och i sjöar. Räddningstjänsten har räddningsansvaret i samtliga utom i Sveriges tre största sjöar.

Västra Götalandsregionen

Södra Älvsborgs sjukhus, SÄS, i Borås är ett av tre kompletta sjukhus i Västra Götaland. De andra är Sahlgrenska i Göteborg och Skaraborgs sjukhus i Skövde. På SÄS finns en organisation för katastrofmedicin som går igång vid större händelser. På SÄS finns en sjukhus-TIB.

Vårdcentraler i Västra Götalandsregionen har katastrofmedicinsk planering för att bl.a. kunna ta emot lätt skadade. Vid en olyckshändelse finns normalt en medicinskt ansvarig och en sjukvårdsledare på skadeplats. Sjukvårdsledaren ansvarar bl.a. samverkan, logistik och kommunikation. Dennes ansvar kan vid en större händelse tas över av en regional beredskapsläkare och sjukvårdsledare och medicinska ansvarig ingår då i dennes stab.

Arbete med skadade sker enligt fastställda rutiner gällande omhändertagande av skadade, prioritering, dokumentation, och journalhantering. De patienter som anländer till sjukhus tas också omhand och registreras enligt särskilda rutiner med medföljande dokumentation från skadeplats.

Ambulansstationerna i Alingsås, Herrljunga, Lerum och Vårgårda är organiserade som en avdelning med samma enhetschef. I Alingsås finns två ambulanser som tjänstgör dygnet runt sju dagar i veckan. I Vårgårda finns en ambulans som tjänstgör dagtid på vardagar. I Herrljunga och i Lerum finns en ambulans vardera som tjänstgör dygnet runt sju dagar i veckan.

Regionen ansvarar vidare för att ha en smittskyddsläkare som har övervakande och informerande ansvar om hur olika smittor ska hanteras.

PKL, psykosocial katastrofledning, är sjukvårdens organisation för krisstöd till drabbade och skadade.

VGR:s ledning har TIB och kan bistå med resurser utöver sjukvård, såsom kommunikatörer och kollektivtrafik. TIB på VGR har helhetsbilden över hela VGRs verksamhet. SÄS blir sannolikt upptagna av själva sjukvårdsinsatsen vid en extraordinär händelse.

1177 är numret för råd eller för hjälp med att hitta rätt i vården.

Polisen

Vid större händelser samlar polisen de resurser som krävs för att de ska kunna genomföra sina insatser. Vid en kris kan polisen ansvara för avspärrning, utredning av brott, utrymning samt registrering av avlidna, skadade eller vid utrymning (katastrofregistrering). Polisen är även räddningsledare vid eftersök av försvunnen person. Det är i första hand till polisen som anhöriga ska vända sig för information. Polisen ansvarar också för att underrätta anhöriga till skadade och döda.

Polisen organiserar sig i stab under vid det som de benämner ”särskild händelse” och arbetar med en sådan händelse separat från övrigt pågående polisarbete. Emellanåt kan polisen hantera flera särskilda händelser parallellt. En särskild händelse kan vara känd på förhand (fotbollsmatch, demonstration etc.) eller uppkommit oplanerat (större olycka, grovt brott etc.).

I polisregion Väst, Västra Götaland och Halland, bildar polisen stab i första hand i Göteborg, i anslutning till deras regionala ledningscentral. En mindre delregional stab kan även startas i Borås (Polisområde Älvsborg). Polisen kan även behöva starta en ledningsplats på fältet, i närheten av det som inträffat. Det kan vara i en skola eller liknande som kommunen kan behöva bistå med. Polisen kan bistå med samverkansperson i kommunens stab.

Akut nås polisen via 112. 114 14 är numret för alla icke-akuta ärenden till polisen (anmälan om brott som ej pågår eller som nyss har inträffat, tips, frågor etc.)

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Länsstyrelsen har det regionala geografiska områdesansvaret. Under en extraordinär händelse ska länsstyrelsen stödja alla samverkande myndigheter, kommuner, samhällsviktiga företag och organisationer, samt samordna aktörernas insatser. Vid höjd beredskap samordnar länsstyrelsen det civila försvaret och samordnar även kontakten med försvarsmakten. Vid mycket omfattande räddningsinsatser kan länsstyrelsen frånta den kommunala räddningstjänsten insatsansvaret.

Länsstyrelsen kan bistå med att sammankalla aktörer till en samverkanskonferens och därefter ta fram en samlad lägesbild för länet. Länsstyrelsen tar initiativ att samordna och inrikta länets aktörer vid en kris. Länsstyrelsen kan förmedla förstärkningsresurser från andra aktörer samt experthjälp.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB

MSB har inget styrande ansvar vid en kris, agerar inte på "fältet" och kan inte ta över andra myndigheters arbete. När det uppstår omfattande kriser i samhället har MSB ansvaret att ta fram samlade lägesbilder för händelsen för den nationella nivån. Detta uppnås genom att lägesbilder samlas in från berörda länsstyrelser för att sedan förmedla den samlade lägesbilden till regeringskansliet, samt till de förvaltningsmyndigheter som ska hantera den aktuella krisen.

MSB ansvarar för att begära och förmedla internationellt stöd och aktivera det svenska brandhelikoptersystemet. MSB kan även mäkla och fördela resurser inom Sverige vid större händelser. På flera ställen i Sverige finns brandbekämpningsdepåer i MSB:s regi med extra utrustning som kompletterar de lokala räddningstjänsterna. MSB har även RAKEL-terminaler att låna ut.

MSB nås primärt via Länsstyrelsen.

Trafikverket

Trafikverket ansvarar för byggande, drift och underhåll av statliga vägar och järnvägar. Trafikverket arbetar för en grundläggande tillgänglighet i den interregionala kollektiva persontrafiken genom bland annat upphandling av trafik.

Trafikverket har rutiner för att kunna hantera samhällsstörningar och extraordinära händelser. Trafikverket leder och samordnar åtgärder för att hantera allvarliga störningar på myndighetens infrastruktur och har även ansvaret att samordna transportsektorns information till allmänheten.

Livsmedelsverket

Vid sjukdomsutbrott som har sitt ursprung i livsmedel, till exempel Salmonella, ska Livsmedelsverket t.ex. hjälpa till att spåra och stoppa smittad mat. Livsmedelsverket har en tjänsteman i beredskap, vilket innebär att myndigheten ständigt har en person i tjänst för att komma igång så snabbt som möjligt vid en kris.

För att hjälpa kommunerna med dricksvattenförsörjningen vid kris har Livsmedelsverket inrättat en nationell vattenkatastrofgrupp (VAKA). VAKA kan bistå kommunerna vid olyckor med farligt gods och föroreningar i vattentäkter, förorenade ledningsnät och vid vattenbrist. Gruppen kontaktas av VA-chef på UEAB eller stabschef i staben, via SOS Alarm.

Försvarsmakten

Sverige är uppdelat i fyra militärregioner. Vid nationella kriser leds och samordnas insatserna av den staben i den militärregion där krisen skett. Militärregion väst, MRV, omfattar Västra Götalands län, Örebro län och Hallands län. MRVs stab sitter i Skövde.

När samhället drabbas av svåra påfrestningar som naturkatastrofer, omfattande avbrott i el- eller vattenledningsnät eller omfattande olyckor, krävs samarbete mellan myndigheter, kommuner och landsting. Då ska Försvarsmakten kunna vara ett stöd genom att skydda människor, miljön och samhällsfunktioner som exempelvis vägnätet.

Försvarsmakten är skyldig att delta i räddningsinsatser om det finns lämpliga resurser och om deltagandet inte allvarligt hindrar den vanliga verksamheten. Det följer av lagen om skydd mot olyckor. Försvarsmakten kan även lämna stöd till samhället i situationer som inte är kriser. Det kan till exempel gälla transporter av sjuka eller ammunitionsröjning.

Försvarsmakten nås primärt via deras vakthavande befäl i Göteborg. Kontakt sker normalt sett via Länsstyrelsen.

SOS alarm 112

Nödnumret 112 ska användas vid akuta nödsituationer då det är fara för liv, egendom eller miljö.

113 13

113 13 är ett nationellt informationsnummer som infördes i Sverige 2013. Du kan ringa till informationsnumret 113 13 för att lämna eller få information om allvarliga olyckor och kriser. Att förse 113 13 med information vid en händelse ingår i kommunens kommunikationsrutiner.

Viktigt meddelande till allmänheten

Viktigt Meddelande till Allmänheten (VMA) är en varning till allmänheten vid till exempel gasutsläpp, en stor brand eller annan allvarlig olycka. Varnings- och informationssystemet kan också användas för att ge beredskapslarm och flyglarm om landet skulle råka i krig.

SOS-alarm ansvarar för att skicka ett VMA. Ett VMA kan gå ut via Sveriges Radio P4, SMS, notis i SVT-nyheter eller som ljudsignal i tyfoner i de tätorter som har sådana.

GA MP

HERRLJUNGA KOMMUN

Yttrande
2020-01-20

Regeringskansliet
Avdelningen för offentlig upphandling
fi.remissvar@regeringskansliet.se
Fi2019/02619/OU

Yttrande över Konkurrensverkets promemoria med förslag till utvecklad reglering av upphandlingstillsynen

Herrljunga kommun har fått en remiss från Regeringskansliet. Kommunen inbjuds att lämna svar på remissen senast 14 februari 2020.

I promemorian föreslås att Konkurrensverkets tillsynsverksamhet på upphandlingsområdet regleras tydligare och att det införs utvidgade möjligheter till ingripande i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner och lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet. Motsvarande bestämmelser föreslås vidare införas även i lagen (2008:962) om valfrihetssystem och lagen (2013:311) om valfrihetssystem i fråga om tjänster för elektronisk identifiering. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2020. Promemorian innehåller också ett förslag till ändring i förordningen (2007:1117) med instruktion för Konkurrensverket som innebär att verket i sin tillsynsverksamhet ska motverka och uppmärksamma korruption och annat förtroendeskadligt beteende.

Yttrande

Herrljunga kommun lämnar följande yttrande:

Kommunen ställer sig positiv till att Konkurrensverket kan avstå från att ansöka om upphandlingsskadeavgift om myndigheten bedömer att det är ringa fall eller att det finns synnerliga skäl.

Kommunen ser det som fullt rimligt att upphandlingsskadeavgiften höjs till 20 000 000 kronor för att upphandlingar av olika storlek sanktioneras proportionerligt.

Enligt nuvarande lagstiftning ska en ansökan om upphandlingsskadeavgift ha inkommit till förvaltningsrätten senast ett år från det att avtalet slöts. I det nya förslaget föreslås att detta ändras till två år. Kommunen ställer sig negativt till att tidsfristen förändras och menar att ett år är fullt tillräckligt.

I övrigt har kommunen inga synpunkter på förslaget.

Anders Simonsson
Upphandlingsansvarig

Besöksadress
HERRLJUNGA KOMMUN
Torget 1 (Box 201)
524 23 HERRLJUNGA

Telefon
0513-170 00
Fax
0513-171 33

E-post
info@admin.herrljunga.se
Internet
www.herrljunga.se

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS
FÖRVALTNING
Linda Rudenwall

Tjänsteskrivelse
2020-01-02
DNR KS 253/2019 912

Svar på granskning av Herrljunga kommuns investeringsprocess

Sammanfattning

Kommunens revisorer har med stöd av revisionsbyrån Deloitte AB genomfört en granskning av investeringsprocessen i Herrljunga kommun för att bedöma om den är ändamålsenlig och att den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig. I samband med granskningen har ett antal iakttagelser och rekommendationer upprättats.

Utifrån Deloittes granskning och de iakttagelser som gjorts i samband med denna har förvaltningen identifierat ett antal förslag till åtgärder för att förbättra kommunens investeringsprocesser. Förslagen presenteras under rubriken "Förslag till beslut".

Genom att utveckla och förstärka beslutsprocessen för investeringar tillsammans med tätare och mer stringent uppföljning gentemot kommunstyrelsen genereras en realistisk och ändamålsenlig investeringsvolym samt uppföljning av pågående projekt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2020-01-02
Rapport Investeringsprocessen från Deloitte daterad november 2019 samt missivskrivelse

Förslag till beslut

1. Förslag till svar på revisionsrapporten godkänns och förvaltningen uppdras att skicka det till revisorerna.
2. Förvaltningen ges i uppdrag att ta fram underlag som:
    - Tydliggör planerings- och beslutsprocessen för investeringsbeslut (från behov till investeringsplan).
    - Förtydligar roller och ansvarsfördelning kopplat till planerings- och beslutsprocessen för investeringsbeslut.
    - Kvalitetssäkrar beslutsunderlag, däribland behovsanalys och investeringsbedömning.
3. Förvaltningen ges i uppdrag att utveckla uppföljningsrapporten till kommunstyrelsen där mer fokus läggs på investeringsuppföljning av de beslutade investeringsprojekten.
4. Statusrapportering avseende investeringar ska ske i samband med de tertialvisa ekonomiska uppföljningarna. Rapporteringen ska innehålla prognos och nuläge samt eventuell annan information som är av relevant karaktär.

Linda Rudenwall
Ekonomichef

Expedieras till: Kommunrevisorerna

GA MP

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS FÖRVALTNING
Linda Rudenwall

Bakgrund

Kommunens revisorer har med stöd av Deloitte AB genomfört en granskning av investeringsprocessen i Herrljunga för att bedöma om den är ändamålsenlig och att den interna styrningen och kontrollen är tillräcklig. I samband med granskningen har ett antal iakttagelser och rekommendationer upprättats. I detta svar kommenteras Deloittes iakttagelser och rekommendationer.

IAKTTAGELSER

Iakttagelse: Styrdokumenten för investeringsprocessen är svepande i sin karaktär och tydliggör inte vilka beslut som ska tas, av vem och utifrån vilket underlag.
Iakttagelse: Politiker förefaller ha svårt att prioritera investeringar, istället regleras investeringstakten genom att skjuta fram investeringar.
Iakttagelse: Många ombudgeteringar av investeringsbudgeten i stort sett varje år.
Iakttagelse: Kommunstyrelsen har inte krävt åtgärder till följd av den låga genomförandegraden.
Iakttagelse: Genomförandegraden av investeringar är relativt låg (ca 50%). Det är delade meningar kring de tänkbara orsakerna bakom den låga genomförandegraden.
Iakttagelse: Investeringsbudgeten harmonierar inte med investeringsprocessen vilket resulterar många ombudgeteringar med en "rörig" budget som följd.

Sammanfattande kommentarer till ovanstående iakttagelser:
Det styrdokument som Herrljunga kommun har beslutat skall gälla i investeringsprocessen är policy för verksamhets- och ekonomistyrning. Kopplat till denna policy följer kommunstyrelsen lagen om bokföring och redovisning samt fastställda tidplaner och årshjul för budgetarbetet (vilket också inkluderar investeringsprocessen). Tekniska nämnden, som räknar på investeringsprojekt, använder verktyg för att kunna få fram aktuella siffror genom schabloner (i ingångsskedet) och mer detaljerade kalkyler inför genomförande.

I policyn för verksamhets- och ekonomistyrning framgår hur den övergripande investeringsprocessen skall gå till. Beslut om investeringar sker av fullmäktige i juni för kommande tre år. Uppföljning sker minst sex gånger per år, per februari, april, juli, augusti, oktober och december. Per april genomförs en förstärkt månadsuppföljning där väsentliga konton ses över. Per augusti och december genomförs en mer omfattande uppföljning i ett delårs- och helårsbokslut. I samband med helårsbokslutet får kommunstyrelsen en sammanställning över de investeringsprojekt/och större reinvesteringsprojekt som är beslutade för innevarande år men som av olika anledningar inte kunnat genomföras i tänkt takt. Anledningarna till varför projekten inte genomförts i den tilltänkta takten är olika, initialt kan det bero på förseningar på grund av överklagade upphandlingar, arkeologiska utredningar, etc. Fleråriga projekt budgeteras utifrån förväntat genomförande, vilket kan ge en viss differens gentemot årsbudget. De projekt som är beslutade men inte genomförts fullt ut för innevarande år äskas över till kommande år för genomförande. Begreppet för denna aktivitet kallas för att investeringar ombudgeteras. Under de senaste tre åren har dessa ombudgeteringar varit av betydande storlek och den främsta anledningen är att kommunen genomfört större projekt som sträckt sig över flera år och utbetalningen i

investeringarna är prestationsbunden vilket innebär att de större kostnaderna kommer i senare halvan av genomförandet.

Kommunstyrelsen har i uppföljningarna kunnat konstatera att projektens totala belopp ser ut att hålla budget, men utbetalningarna inte sker under de åren som budgeterats, därav ombudgeteringar över åren.

Ombudgeteringsbelopp de senaste åren (avrundat till mnkr):

2018-2019
Totalt 38 mnkr, framförallt är det Horsby skola/förskola (23 mnkr), EPC-projekt (2 mnkr), reinvesteringar (2 mnkr).

2017-2018
Totalt 35 mnkr, framförallt är det Horsby skola/förskola (10 mnkr, EPC-projekt (9 mnkr) och Hagen etapp 4 (3 mnkr),

2016-2017
Totalt 28 mnkr, framförallt Tillbyggnad Molla skola (12 mnkr), Hagen etapp 4 (8 mnkr), förstudie Hemgården (3 mnkr) och Hagen tak (2 mnkr).

2015-2016
Totalt 11 mnkr, framförallt Molla skola/förskola (7 mnkr) och exploatering södra Horsby etapp 1 (2 mnkr).

Iakttagelse: I dagsläget saknas tydliga krav på vad det underlag som fullmäktige tar beslut på gällande investeringar ska innehålla för att anses tillräckligt. Beslut om stora investeringar tas utifrån undermålig ekonomisk information, ofta baserat på schablon eller referensprojekt.
Kommentar:
I policyn för verksamhets- och ekonomistyrning framgår det inte vilka underlag som ska användas. I Tekniska nämnden där uträkningar sker för projekten finns underlag, vilka inte följer med till beslut i fullmäktige. Kommunstyrelsen rekommenderar att de större projekten i investeringsbudgeten har en medföljande kalkyl i underlagen vilka inte grundar sig på schablonberäkning utan på den faktiskt tilltänkta investeringen inför beslut om investeringsbudget.
Detta kräver att en förstudie för den tilltänkta investeringen genomförs innan beslut om budget tilldelas vilket är en förutsättning om inga ytterligare startbeslut skall tas. Förstudien ägs och finansieras av den äskande nämnden. Tekniska förvaltningen bistår med kalkylarbete och bör ingå i förstudiegruppen.

Iakttagelse: Det finns i dagsläget inga tydliga kriterier för hur investeringar ska prioriteras. Politiker och tjänstemän har olika syn på vad som bör ligga till grund för prioritering.
Kommentar:
I nuvarande budgetmodell tar förvaltningen fram ett förslag som politiken tar över som en del av den övergripande budgetprocessen och gör eventuella prioriteringar och förändringar

utifrån behov av samhällsutveckling och tillväxt. Kommunstyrelsen föreslår att nämnderna blir mer involverade i budgetprocess och ges möjlighet att uttrycka sina olika prioriteringar i en äskandeprocess inför budgetbeslut. Denna äskandeprocess kommer att prövas inför budget 2021-2023.

Iakttagelse: Lokalresursplanens roll och tyngd är omtvistad.
Kommentar:
Lokalresursplanen för 2019-2021 har lagts till handlingarna och någon ny politisk plan är inte under utformning i dagsläget. Däremot kommer lokalresursbehoven att utredas kontinuerligt av förvaltningen för att kunna ta fram utkast till en välgrundad investeringsbudget. Lokalresursbehoven sammanställs inför nämndernas investeringsäskanden.

Iakttagelse: Genomförandefasen och dess operativa projektstruktur fungerar ändamålsenligt men är inte formaliserad och beslutad.
Kommentar:
Kommunstyrelsen rekommenderar Tekniska nämnden att formalisera genomförandefasen och projektstrukturen för att få bättre kontroll och översikt över processen.

Iakttagelse: Det är oklart vad startbeslut fyller för funktion.
Kommentar:
Begäran om startbeslut till fullmäktige av de större investeringsprojekten syftar till att ge fullmäktige insyn i när projekten startar. Då tiden mellan budgetberedning och faktiskt genomförande är relativt lång kan det vara bra att inför start utvärdera om förutsättningarna är de samma vid uppstart som vid budgetbeslutet. I vissa fall kan tidsskillnaden mellan budgetberedning och faktiskt genomförande vara tre år.

Iakttagelse: Trenden visar att självfinansieringsgrad såväl som soliditet sjunker.
Kommentar:
Självfinansieringsgraden sjunker när investeringsvolymen blir högre samtidigt som resultatet ligger på samma nivå som tidigare år (2 %). Under den senaste perioden har investeringsvolymen varit exceptionellt hög samtidigt som resultatet tillsammans med avskrivningarna varit för lågt för att kunna möta upp de stora investeringarna. Effekten blir att soliditeten sjunker.

REKOMMENDATIONER OCH UPPDRAG

Utifrån Deloittes granskning av investeringsprocessen och de iakttagelser som gjorts i samband med denna föreslås kommunstyrelsen ge förvaltningen i uppdrag att ta fram underlag som:

- tydliggör planerings- och beslutsprocessen för investeringsbeslut (från behov till investeringsplan).

- förtydligar roller och ansvarsfördelning kopplat till planerings- och beslutsprocessen för investeringsbeslut.

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS
FÖRVALTNING
Linda Rudenwall

• kvalitetssäkrar beslutsunderlag, däribland behovsanalys och investeringsbedömning.

Kommunstyrelsen föreslås också ge förvaltningen i uppdrag att utveckla uppföljningsrapporten till kommunstyrelsen där mer fokus läggs på investeringsuppföljning av de beslutade investeringsprojekten. Statusrapportering föreslås ske i samband med de tertialvisa ekonomiska uppföljningarna. Rapporteringen skall innehåll prognos och nuläge samt eventuell annan information som är av relevant karaktär.

Genom att utveckla och förstärka beslutsprocessen för investeringar tillsammans med tätare och mer stringent uppföljning gentemot kommunstyrelsen bör generera en realistisk och ändamålsenlig investeringsvolym samt uppföljning av pågående projekt.